

Puste kościoły w diecezji łowickiej?

data aktualizacji: 2024.12.06 autor: Anna Wójcik-Brzezińska

(fot. Mariusz Jaworski)

Brakuje personelu naziemnego, a i klienci mniej chętnie korzystają z jego usług. Personalem naziemnym swego czasu papież Franciszek nazwał osoby konsekrowane. Faktem jest, że liczba wiernych uczestniczących w niedzielnej mszy św. jest z roku na rok mniejsza. Opublikowane właśnie dane dotyczące m.in. diecezji łowickiej, pokazują wyraźny trend.

Czy sekularyzacja jest procesem bez powrotu?

W czwartek, 5 grudnia oficjalnie zaprezentowano dane z Rocznika Statystycznego Kościoła Katolickiego w Polsce „Annuario Statisticum Ecclesiae in Polonia” Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC za rok 2023.

Wynika z nich, że w minionym roku wskaźnik osób chodzących w niedzielę do kościoła w Polsce wynosił 29,2 proc. (2022 – 29,5 proc., 2021 – 28,3 proc.), a wskaźnik przyjmujących komunię – 14,2 proc. (2022 – 13,9 proc., 2021 r. – 12,9 proc.).

Według autorów rocznika, w 2023 r. wskaźnik dominantes (chodzący do kościoła) w diecezji

łowickiej był jednym z niższych w kraju i wynosił 22,58 proc., udział przyjmujących komunię św. to 11,97 proc.

Najwyższy wskaźnik dominicanos był w diecezji tarnowskiej (60,5 proc.), rzeszowskiej (53,2 proc.) i przemyskiej 49,1 proc. Wśród uczestniczących w 2023 r. w niedzielnej mszy św. 59,35 proc. stanowiły kobiety, a 40,65 proc. mężczyźni.

Liczba wiernych uczestniczących w niedzielnych mszach świętych w 2023 roku była niższa niż rok wcześniej, trend spadkowy zaś utrzymuje się od lat – wynika z danych ISKK. Skoro jednak liczba osób przystępujących podczas niedzielnej nabożeństwa do komunii świętej jest wyższa, to rośnie „jakość” uczestnictwa w nabożeństwach?

„Kościół w liczbach” to, co roku przygotowany raport przez Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC. Analiza przedstawia obraz polskiej religijności, udostępnione w dokumencie dane dotyczące minionych lat, pokazują trend w zachowaniach i wyborach religijnych w poszczególnych diecezjach oraz kościele katolickim w Polsce.

Autorzy prezentują dane dotyczące liczby praktykujący katolików (uczęszczających na msze święte) oraz przyjmujących sakramenty, oraz komunię świętą. Jak wyjaśniają – „aby precyzyjniej przedstawić przemiany polskiej religijności, w tym roku ISKK SAC wprowadził wskaźnik ‘communicantes względny’, informujący o procencie osób przyjmujących komunię świętą w trakcie niedzielnych mszy, dana odnosi się do liczby wiernych obecnych podczas mszy”.

W raporcie czytamy: „W perspektywie ostatnich lat widać, że rośnie w Polsce liczba katolików, którzy przyjmują komunię w trakcie niedzielnych mszy (2015 – 42,8, 2023 – 48,3)”.

W diecezji łowickiej w minionym roku było 166 parafii. W ostatnich latach w diecezji spadła liczba księży inkardynowanych w diecezji łowickiej (2018 – 344, 2021 – 329, 2023 – 313). Inkardynacja to, innymi słowy, przynależność kapłana do konkretnej diecezji lub zgromadzenia zakonnego. Również liczba księży posługujących duszpastersko w parafiach diecezji łowickiej na przestrzeni ostatnich lat konsekwentnie spada. Warto przypomnieć, że w 2021 roku biskup łowicki Andrzej F. Dziuba właśnie z tego względu zdecydował o połączeniu parafii, a rok temu zamknął (po 29 latach nieprzerwanego istnienia) seminarium duchowne.

W liście pasterskim na Wielki Post 2021 bp Dziuba wyjaśnił, że do podjęcia decyzji skłoniło go kilka czynników, wszystkie pokazuje omawiane opracowanie – „spadkowa tendencja powołań kapłańskich, sukcesywne przechodzenie kolejnych pokoleń księży na zasłużoną emeryturę, nieprzewidziane wypadki losowe, a także skutki pandemii, chociażby w postaci dużo mniejszej liczby wiernych uczęszczających na niedzielne Msze święte”.

Choć diagnozy nie można abstrahować od toczącego Kościół Katolicki raka nadużyć seksualnych i krycia przestępczych aktów księży, także w diecezji łowickiej – w kościele zwyczajnie zaczyna brakować personelu naziemnego i rzecz nie wyłącznie w proboszczach, ale również wikariuszach.

O ile w 2018 roku w parafiach pracowało w sumie 295 księży, o tyle w 2023 roku było ich już 189. Trend jest o tyle niepokojący, że spada także liczba powołań w społeczności. Liczba alumnów diecezjalnych w kolejnych latach spadła w diecezji łowickiej z 16 w 2018 roku do ośmiu w roku minionym. Liczba alumnów w przeliczeniu na 100 księży diecezjalnych w 2023 roku w diecezji łowickiej jest jedną z niższych w kraju.

We wnioskach, będących wstępem do raportu, autorzy zwracają natomiast uwagę, że przywołane dane należy zestawiać z sytuacją globalną w kościele. Piszą m.in. – „począwszy od lat 70. o ponad 12 tys. spadła liczba księży ogółem na świecie (z prawie 420 tys. do prawie 408 tys.), z tym że liczba

księży diecezjalnych wzrosła o 8 tys. (do 279 tys.), a księży zakonnych spadła o 20 tys.

W minionym roku, po raz kolejny spadała w Polsce liczba udzielonych sakramentów. Sakramentu chrztu udzielono 267 150 osobom (o 35 tys. mniej niż w 2022). W diecezji łowickiej w 2019 r. ochrzczono 11 434 osoby, w minionym roku – 7 388.

Co ciekawie, w roku pandemicznym (2020) zaczęła rosnąć liczba dzieci, które po raz pierwszy przyjęły komunię świętą. W 2019 r., jak wynika z danych kościoła, I komunię św. przyjęło w diecezji łowickiej 3 341 osób, rok później – 9 788, a w 2023 r. – 11 115.

Sakrament bierzmowania w 2023 r. przyjęło w diecezji 5 380 wiernych, czyli o 194 mniej niż rok wcześniej i niemal 1200 mniej niż w 2019 r.

Sakrament małżeństwa został udzielony 2 008 parom, to o 204 mniej niż rok wcześniej, i niemal 1,5 tys. mniej niż w 2019 r.

W ocenie dyrektora ISKK dr. Marcina Jewdokimowa „powodem spadku są zarówno zmiany kulturowe, jak i demograficzne związane ze spadkiem liczby Polaków”.

Źródło: <https://eglos.pl/aktualnosci/item/44571-puste-koscioly-w-diecezji-lowickiej>